

Frater Cismacius was jezuïet. Hij kwam in de oorlog terecht in Kamp 15de bataljon. Dit kamp was gevestigd in de kazerne van het 15e Bataljon. Het bevond zich in het centrum van Bandung. De eerste periode van de oorlog was het kamp een krijgsgevangenkamp. Vanaf januari 1944 werd het ingezet als interneringskamp voor mannen en jongens. Het werd ook Tjikoedapateuh genoemd. In de Japanse administratie heette het Bunsho II Kamp 1. Op het drukste moment waren er 10.000 gedetineerden in dit kamp. Het kamp werd begrensd door de Van Oldenbarneveltstraat, Noorder Magazijnstraat, Kampementstraat en Noorder Kampementstraat. In juli 1944 werd ook het 1e Depot Bataljon aan het kamp toegevoegd. Het jongenskamp werd van het mannenkamp afgescheiden door een groot bamboe hek met een poort. Dit jongenskamp bestond uit een aantal gebouwen, blok I1 tot en met I6.

Het kamp was het verzamelpunt van vele jongens uit Java. In het kamp werden diverse Scoutingactiviteiten gestart. Frater Cismacius was blokhoofd in één van de gebouwen in het jongenskamp. Nic Roozendaal, voor de oorlog scout in Bandung, was hier zijn assistent.

Frater Cismacius, Frater Daniels en Broeder Vitus namen het initiatief tot het organiseren van operettes waarbij alle jongens betrokken waren, om zo voor wat afwisseling voor het zware kampwerk te zorgen. Het werk in dit kamp bestond uit het werken in de tuinen van de Japanners buiten het kamp en het transporteren van hout vanaf het station in de stad naar de gaarkeuken in het mannenkamp waar zij hun eten vandaan kregen. Andere jongens werden kapper, schoonmaker en vuilnisknecht

Tjeerd Sleeswijk Visser kwam, na een verblijf in Kamp Tjihapit, met een aantal jongens terecht in dit jongenskamp. Samen met een deel van zijn voetbalteam lagen ze met z'n achten in een kamertje in blok I5. De Frater was blokhoofd van dit gebouw en hij richtte met Nic in het geheim met deze jongens een Scoutingafdeling op..

Na de oorlog brachten Frater Cismacius en Nic Roozendaal een bezoek aan hun jongens in Nederland waarvan zij de adressen hadden. Frater Cismacius trad na de oorlog uit de orde omdat hij zo van kinderen was gaan houden dat hij zelf een gezin wilde vormen met eigen kinderen.

Meer informatie

[Tjeerd Sleeswijk Visser | Stichting Oorlogsverhalen](#)
[Bandoeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.